

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
комунальної установи «Веселівський психоневрологічний
інтернат» Запорізької обласної ради

07.10.2024

м. Київ, 2024

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведінки та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 07.10.2024 групою НПМ здійснено відвідування комунальної установи «Веселівський психоневрологічний інтернат» Запорізької обласної ради (далі – інтернат, заклад, ПНІ).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Круцюк Антон Володимирович, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму в закладах соціального забезпечення та освіти Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Нікулін Віталій Андрійович, представник Уповноваженого з прав людини в місцях несвободи;

Волков Михайло Валерійович, представник Уповноваженого у Запорізькій області;

Яковенко Віра Сергіївна, представник громадської організації;

Бізденежний Сергій Романович, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Інтернат знаходиться за адресою: с. Зоряне, вул. Бойко, буд. 4, Запорізький р-н, Запорізька обл., 70404.

Керівник закладу – Надточій Олександр Сергійович.

Згідно з Положенням комунальної установи «Веселівський психоневрологічний інтернат» Запорізької обласної ради (нова редакція), затвердженим рішенням Запорізької обласної ради 09.10.2017 № 41, інтернат є стаціонарним інтернатним закладом для соціального захисту, що утворюється для тимчасового або постійного проживання/перебування осіб із стійкими інтелектуальними та/або психічними порушеннями, які за станом здоров'я потребують стороннього догляду, соціально-побутового обслуговування, надання медичної допомоги, соціальних послуг та комплексу реабілітаційних заходів і яким згідно з висновком лікарської комісії за участю лікаря-психіатра не протипоказане перебування в інтернаті.

Окрім того, згідно з Положенням про Медичний центр комунальної установи «Веселівський психоневрологічний інтернат» Запорізької обласної ради, затвердженим директором ПНІ 15.11.2017 № 86 (далі – Положення), Медичний центр комунальної установи «Веселівський психоневрологічний інтернат»

Запорізької обласної ради (далі – Медичний центр) є лікувально-профілактичним закладом, який здійснює медичну практику шляхом надання кваліфікованої спеціалізованої стаціонарної та амбулаторно-поліклінічної допомоги підопічним інтернату.

Медичний центр знаходиться на першому поверсі нежитлової будівлі закладу загальною площею 287,50 м².

Медичний центр здійснює медичну практику відповідно до Ліцензійних умов, як окремий вид господарської діяльності, визначеної Положенням.

Основною метою діяльності Медичного центру є надання в необхідному обсязі кваліфікованої спеціалізованої стаціонарної та амбулаторно-поліклінічної медичної допомоги підопічним ПНІ.

Основними завданнями Медичного центру є:

надання кваліфікованої спеціалізованої медичної допомоги підопічним закладу зі стійкими інтелектуальними та/або психічними порушеннями, які за станом здоров'я потребують стороннього догляду;

забезпечення та удосконалення умов для отримання підопічними якісної медичної допомоги;

запровадження сучасних методів профілактики, діагностики, лікування та реабілітації;

проведення лікувально-профілактичних і загальнооздоровчих заходів з охорони здоров'я для попередження захворювань, травм та отруєнь.

У межах ліцензії та матеріально-технічної бази на Медичний центр покладаються такі функції:

надання медичної допомоги усім підопічним закладу;

систематичне опанування та запровадження в практику нових ефективних методів та засобів профілактики, діагностики, лікування та реабілітації підопічних, та нових організаційних форм медичного обслуговування;

широке застосування в комплексному лікуванні підопічних відповідного харчування фізіотерапевтичного лікування, ефективних методів відновного лікування та реабілітації раціонального лікувально-охоронного режиму;

комплексні заходи з підвищення якості обслуговування, лікування та догляду за підопічними;

постійне підвищення професійної кваліфікації лікарів та середнього медичного персоналу;

взаємодія та співробітництво з іншими лікувально-профілактичними закладами;

своєчасне та якісне проведення лікувально-профілактичних заходів і процедур;

додержання санітарних норм і правил, виконання вимог санітарно-гігієнічного та протиепідемічного режимів;

раціональне використання трудових, фінансових і матеріальних ресурсів; виконання правил і норм техніки безпеки, охорони праці та протипожежної безпеки тощо.

У Медичному центрі наявні наступні приміщення:

приміщення завідувача;
кабінет лікаря-психіатра та лікаря-терапевта;
кабінет лікаря-стоматолога;
маніпуляційний кабінет;
перев'язувальна;
фізіотерапевтичний кабінет № 1;
фізіотерапевтичний кабінет №2;
кімната для відвідувань;
пост медичної сестри;
кімната старшої сестри медичної;
сестринська кімната;
кабінет сестри медичної з дієтичного харчування;
склад медикаментів № 1;
склад медикаментів № 2;
інші господарчі приміщення.

Заклад розрахований на перебування 380 осіб. На день відвідування у ПНІ перебувало 375 осіб (4 особи у відпустці), серед яких ліжкових хворих – 48 осіб, підопічних, що відносяться до маломобільних груп населення – 73 особи. В закладі перебуває 259 жінок та 120 чоловіків, серед яких 208 підопічних – дієдатні особи, 171 особа – недієдатні. Встановлену групу інвалідності мають 364 особи. 118 підопічних знаходяться під опікою закладу та у 53 підопічних інші опікуни. Також у закладі перебуває 158 підопічних із числа внутрішньо переміщених осіб.

Фінансування закладу за 2023 рік становило 44 584 126,17 грн – загальний фонд, 10 413 742,59 грн – спеціальний фонд, 4 140 874,32 грн – благодійна допомога.

Фінансування інтернату станом на 01.10.2024 становить 30 459 757,01 грн – загальний фонд, 7 839 471,33 грн – спеціальний фонд, 1 186 693,72 грн – благодійна допомога.

Штатна чисельність працівників інтернату складає 197,0 штатних одиниць, з яких 126,0 штатних одиниць – медичний персонал (завідувач відділення медичного – 1,0 шт. од.; лікар-психіатр вищої категорії – 1,5 шт. од.; лікар-психіатр вищої категорії – 0,5 шт. од.; лікар-терапевт – 1,0 шт. од.; головна медична сестра (головний медичний брат) вищої категорії – 1,0 шт. од.; сестра медична (брат медичний) з дієтичного харчування – 1,0 шт. од.; сестра медична (брат медичний) вищої категорії – 2,0 шт. од.; сестра медична (брат медичний) 1 категорії – 1,0 шт.

од.; сестра медична (брат медичний) – 15,0 шт. од.; сестра-господиня – 2,0 шт. од.; дезінфектор – 1,5 шт. од.; молодші медичні сестри – 98,5 шт. од.).

Згідно з тарифікаційним списком працівників станом на 01.01.2024 в ПНІ працює 210 осіб.

Відповідно до затверджених посадових інструкцій медичних працівників до функціональних обов'язків медичного персоналу включено пункти про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження.

Заклад отримав ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики за спеціальністю організація і управління охороною здоров'я, психіатрія, стоматологія, терапія, фізіотерапія; за спеціальністю молодшого спеціаліста з медичною освітою: сестринська справа.

У 2023 році в ПНІ померло 36 підопічних віком від 45 до 91 років. Основні причини смерті підопічних: церебральний атеросклероз III ст. на фоні психічного захворювання; недостатність кровообігу II ст.; ішемічна хвороба серця; судинна деменція; гостра коронарна смерть; набряк головного мозку.

У 2024 році станом на дату відвідування померло 8 підопічних віком від 35 до 84 років. Основні причини смерті підопічних: церебральний атеросклероз III ст. на фоні психічного захворювання; гостра коронарна смерть; двобічна субтотальна пневмонія; ішемічна хвороба серця; хронічне обструктивне захворювання легень.

На території закладу функціонує підсобне господарство, яке займає площу близько 71,5 гектарів. На підсобному господарстві вирощуються пшениця та соняшники.

Підопічні забезпечені чотириразовим харчуванням, наявне денне та перспективне меню.

Проміжки часу між споживанням їжі не перевищують чотирьох годин.

Витрати на харчування на одну особу в день в інтернаті складають 123,74 грн, а витрати на медикаменти на одну особу в день складають 8,82 грн.

Територія ПНІ огорожена, вхід і вихід з території здійснюється через пропускний пункт. На території облаштовано місця для відпочинку, криті та відкриті альтанки, лави та інше (фото 1).

Закладом зроблено ремонт, введено в експлуатацію та обладнано всім необхідним інвентарем чотири найпростіші укриття на території інтернату.

Сповіщення персоналу та підопічних про повітряну тривогу відбувається за допомогою гучномовців.

У ПНІ наявні генератори, які повністю забезпечують належне функціонування інтернату у разі відключення електроенергії (фото 2, 3, 4, 5, 6, 7).

В інтернаті наявна польова кухня для приготування їжі на випадок відключення електроенергії.

На території інтернату працює продуктовий магазин, в якому підопічні можуть самостійно здійснювати покупки (фото 8, 9).

Для задоволення релігійних потреб підопічних на території закладу підготовлено до вводу в експлуатацію каплицю (фото 10). Також інтернат регулярно відвідують священнослужителі.

На території закладу розміщено 2 двоповерхових та 3 одноповерхових житлових корпусів.

Житлові корпуси обладнані автоматичною пожежною сигналізацією. У закладі наявні схеми евакуації у кожному корпусі та інструкції дій на випадок виникнення пожежі (фото 11). Окрім того, директором ПНІ затверджено план евакуації підопічних комунальної установи «Веселівський психоневрологічний інтернат» Запорізької обласної ради Запорізького району Запорізької області під час воєнного стану, погоджений начальником Запорізької обласної військової адміністрації від 11.12.2023.

У 2024 році в 1 підопічного закладу виявлено туберкульоз, після встановлення діагнозу підопічного переведено на стаціонарне лікування у заклад охорони здоров'я. Всім особам, які мали контакт із хворим, проведено відповідне дослідження, за результатами якого захворювання не виявлено.

Під час відвідування встановлено, що 2 ВІЛ-інфіковані особи, які проживають у ПНІ, отримують відповідну Антитретровірусну терапію. Медичним персоналом здійснюється контроль стану їх здоров'я відповідно до чинного законодавства.

У закладі наявна облаштована кімната для зустрічей із рідними.

У холах облаштовані зони відпочинку, наявні телевізори для спільного перегляду.

Природне та штучне освітлення в житлових кімнатах закладу задовільне.

Підопічні користуються власними речами та технікою. Окрім того, мають можливість самостійно користуватися пральними машинами, які розташовані у житловому корпусі (фото 12).

Для забезпечення приватності під час проведення санітарно-гігієнічних процедур ліжковим хворим підопічним використовуються ширми (фото 13).

Приміщення харчоблоку обладнані справною системою вентиляції.

Закладом надано експертний висновок Запорізької регіональної Державної лабораторії Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів від 26.09.2024 № 002489 п/24 щодо відповідності питної води чинному законодавству.

Працівники харчоблоку вчасно проходять періодичні профілактичні медичні огляди.

Підопічні забезпечені сезонним одягом.

На кожного підопічного ведуться особові справи, укладаються договори про надання соціальної послуги.

На день відвідування усі підопічні мають укладені декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу, та отримують медичні послуги, передбачені програмою державних гарантій медичного обслуговування населення у 2024 році, затвердженою постановою Кабінету міністру України від 22.12.2023 № 1394.

У 2023 році закладом організовано проведення щорічного медичного огляду підопічних із занесенням даних до їх медичних карток.

У медичній документації наявні згоди осіб на психіатричний огляд та згоди на амбулаторну психіатричну допомогу. Листки лікарських призначень ведуться відповідно до вимог законодавства.

Медична частина забезпечена лікарськими засобами соматичних груп, також наявні окремі психофармакологічні препарати.

Під час відвідування відбулося конфіденційне спілкування з 54 підопічними та 15 працівниками закладу.

Скарг на жорстоке поводження, якість догляду та умови проживання від підопічних не надходило.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групи НПМ здійснено 21.04.2023, за результатами якого групою НПМ виявлено порушення прав:

на життя;

на охорону здоров'я та медичну допомогу;

на достатній життєвий рівень;

осіб з інвалідністю;

на професійну правничу допомогу.

За результатами опрацювання звіту Департаментом соціального захисту населення Запорізької обласної військової адміністрації поінформовано Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про виконання наданих рекомендацій, а саме:

закладом оновлено та затверджено графік прийому їжі підопічними (з зазначенням часу прийому їжі), його розміщено на інформаційних стендах у їдальні та в житлових корпусах;

добові проби виготовлення страв відбираються та зберігаються в спеціально призначеному для цього холодильнику;

прийом гуманітарної допомоги здійснюється бракеражною комісією інтернату, яка актом прийому передачі засвідчує терміни придатності та якість продуктів харчування;

забезпечено здійснення зберігання продуктів харчування з урахуванням дозволеної сумісності продуктів, забезпечена необхідна температура зберігання продуктів;

контроль-відстеження температурного режиму холодильного обладнання фіксується у чек-листах двічі на день зранку та ввечері;

з метою заміни кранів подачі води до умивальників у харчоблоці закладом, згідно з технічною заявкою, укладено договір на придбання кранів та запасних частин до них;

ПНІ укладено договір з комунальним некомерційним підприємством «Клініка сімейний лікар» Широківської сільської ради щодо проведення комплексного огляду підопічних;

у рамках проекту «Мобільні бригади сексуально-репродуктивного здоров'я» лікарі-гінекологи та лікарі з ультразвукової діагностики (УЗД) тричі на місяць здійснюватимуть виїзди до ПНІ з метою огляду та консультування жінок;

медична документація підопічного з ВІЛ наразі зберігається окремо у сейфі у медичному пункті.

Під час відвідування 07.10.2024 встановлено, що адміністрацією закладу проводиться робота з усунення недоліків та виконання рекомендацій, наданих за результатами попереднього відвідування.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 11 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, стаття 27 Конституції України).

1. Групою НПМ встановлено, що у ПНІ наявні 4 приміщення рекомендовані до використання як найпростіше укриття. Проте, адміністрацією інтернату порушується право підопічних на безпеку, оскільки ігнорується сигнал «Повітряна тривога» та не проводиться евакуація підопічних та персоналу до укриття.

2. У порушення пункту 2.16 розділу III Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417, на вікні кімнати для ізоляції підопічних наявні нерозпашні ґрати, що може становити небезпеку для життя підопічних у разі виникнення надзвичайної ситуації (фото 14).

3. Групою НПМ на продовольчому складі виявлений вогнегасник з протермінованим строком придатності, що порушує вимоги Правил експлуатації та типових норм належності вогнегасників, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 15 січня 2018 року № 25 (фото 15).

Зазначене порушення усунуто під час написання звіту, а саме встановлено вогнегасник належної якості (фото 16).

4. У санітарно-гігієнічній кімнаті закладу, в яку мають безперешкодний доступ підопічні, персонал зберігає: рідкий засіб для відбілювання «Білізна», дезінфікуючий засіб у таблетках та дезінфікуючий засіб для рук (фото 17, 18, 19). Наявність безперешкодного доступу підопічних до активних хімічних речовин, без

відповідного нагляду з боку персоналу, може спричинити використання їх не за призначенням і становити загрозу життю та здоров'ю підопічних.

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 48 Конституції України).

5. У ході відвідування закладу групою НПМ встановлено перенаселення в кімнатах інтернату, що є порушенням норм житлової площі на одну особу та не відповідає вимогам ДБН В.2.2-18:2007 «Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення» (далі – ДБН В.2.2-18:2007).

Наприклад, площа однієї з кімнат становить 22,611 м² (фото 20), а сама кімната розрахована на проживання 7 ліжкових хворих осіб (в кімнаті наявні 7 ліжок). Відтак на одну особу припадає 3,230 м².

Зазначене порушує передбачені чинним законодавством норми площі на особу (7 м²).

6. У порушення Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, інвалідів та дітей-інвалідів в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення, затверджених Міністерством соціальної політики України від 19.08.2015 № 857 (далі – Мінімальні норми), в кімнатах недостатня кількість твердого інвентарю, а саме: приліжкових тумб, стільців за кількістю місць, столів, шаф для зберігання речей, столів надліжкових (фото 21). Окрім того, в ПНІ фонд наявного твердого інвентарю застарілий та потребує оновлення.

Закладом під час складання звіту усунуто порушення щодо недостатньої кількості столів надліжкових, а саме з матеріального складу видано 10 нових столів надліжкових, про що повідомлено керівника групи НПМ.

7. Підопічні закладу харчуються з металевого посуду та використовують при прийомі їжі тільки ложки. Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (далі – КЗК) у Восьмій Загальній доповіді [СРТ/Inf (98) 12] зазначає, що слід надавати підопічним можливість використовувати елементи звичайного «нелікарняного» життя – наприклад користуватися відповідним посудом та столовими приборами, що є невід'ємною частиною програми психосоціальної реабілітації (фото 22).

8. В інтернаті не забезпечено належного питного режиму. В приміщеннях для персоналу ПНІ наявні кулери з питною водою, проте в доступних для підопічних місцях, зокрема коридорах житлових корпусів відсутні баки з питною водою.

Інтернатом усунуто порушення під час написання звіту, а саме встановлено баки з питною водою у коридорах житлових корпусів (фото 23).

9. Відповідно до пункту 6 Типового положення про психоневрологічний інтернат, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 957 (далі – Типове положення), останнє приймання їжі підопічними здійснюється за дві години до сну. Проте в інтернаті, відповідно до графіку харчування підопічних, вечеря підопічних відділення № 3 відбувається о 18:00-18:30, а підопічних відділення № 2 о 18:30-19:00. Отже проміжок між останнім прийманням їжі та нічним сном становить більше, ніж 2 години (фото 24).

10. Приймання їжі у ПНІ здійснюється у декілька змін. Під час відвідування встановлено, що у приміщенні харчоблоку наявні лише 125 комплектів посуду на 380 підопічних, а тому підопічні інших відділень змушені чекати доки працівники кухні помиють посуд для повторного приймання їжі. Зазначене створює незручності для підопічних закладу та персоналу.

Закладом усунуто порушення під час написання звіту, а саме з матеріального складу видано додаткові комплекти посуду.

11. У порушення вимог пункту 6 Типового положення у день відвідування працівники кухні не приготували дієтичного харчування для 6 підопічних, які його потребують.

12. Групою НПМ встановлено недотримання санітарно-гігієнічних вимог в туалетних кімнатах закладу, зокрема відсутнє мило та рушники. Персонал не допомагає та не контролює процес миття рук підопічними, що може призвести до спалаху інфекційних захворювань і є порушенням абзацу 3 пункту 1 розділу VIII вимог Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198 (далі – Державний стандарт).

13. Під час відвідування встановлено, що не всі ліжкові хворі підопічні забезпечені функціональними ліжками, що порушує пункт 1.1 розділу VI Мінімальних норм.

14. Під час відвідування встановлено, що у холах, де облаштовано зони відпочинку, підопічні сидять або лежать на підлозі через брак місць для сидіння (фото 25). Зазначене унеможливорює забезпечення позитивного терапевтичного середовища, що не відповідає пункту 34 розділу III КЗК, а також може спричинити погіршення стану здоров'я підопічних.

Під час написання звіту вказане порушення усунуто, а саме благодійною організацією надано 15 лав для потреб підопічних (фото 26).

15. Групою НПМ встановлено відсутність маркування добових проб виготовлених страв. Окрім того, виявлено немарковані продукти харчування, що суперечить пункту 1 статті 32 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів». Зазначене не дає можливості визначити їх терміни придатності та відповідність умов зберігання.

Порушення усунуто під час написання звіту (фото 27, 28).

16. Групою НПМ встановлено, що деякі підопічні мали неохайний вигляд та зношене до дірок взуття. Зазначене може свідчити про недостатню залученість персоналу закладу до виконання обов'язків та порушення Мінімальних норм.

17. Приміщення харчоблоку та їдальні на час відвідування знаходились в неналежному санітарному стані, а саме було виявлено тарганів, які можуть бути переносниками інфекційних хвороб. На вікнах житлових корпусів ПНІ відсутні сітки проти комах, і тому у кімнатах підопічних наявна велика кількість мух, які докучають підопічним та сідають на їжу (фото 29).

Порушення права на повагу до приватного і сімейного життя (стаття 8 Європейської конвенції з прав людини).

18. На вікні у душовій кімнаті житлового корпусу відсутнє непрозоре скло або непрозора плівка (фото 30) та відсутні шторки для забезпечення приватності підопічним (фото 31). Окрім того, відсутні шторки в приміщенні лазні ПНІ (фото 32). Також відсутні дверцята у туалетних кімнатах (фото 33).

19. Групою НПМ встановлено, що одяг, взуття, постільна білизна та інший м'який інвентар не персоналізовано.

Відповідно до рекомендацій Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню СРТ/Inf(98)12-part (далі – Стандарти КЗК) вищезазначені умови не сприяють зміцненню почуття самотності особистості та особистої гідності підопічних, а індивідуалізація одягу є однією із форм процесу лікування.

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України).

20. Медична документація, всупереч вимог наказу Міністерства охорони здоров'я України від 14.02.2012 № 110 «Про затвердження форм первинної облікової документації та Інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування», ведеться за вільно вибраними формами.

Вказане порушення також усунуто медичним персоналом закладу за час складання звіту.

21. Незважаючи на наявність у закладі періодичних випадків отримання підопічними тілесних ушкоджень, медичними працівниками не складається довідка про фіксацію тілесних ушкоджень (форма первинної облікової документації № 511/о) відповідно до вимог наказу Міністерства охорони здоров'я України від 02.02.2024 № 186. Відсутність належного документування фактів тілесного ушкодження може перешкоджати ефективному розслідуванню випадків травмування у подальшому.

22. У порушення Правил застосування фізичного обмеження та (або) ізоляції при наданні психіатричної допомоги особам, які страждають на психічні розлади, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 № 240, у закладі відсутній «Журнал реєстрації застосування фізичного обмеження та (або) ізоляції при наданні психіатричної допомоги особам, які страждають на психічні розлади».

23. В медичній частині ПНІ відсутні протоколи догоспітальної допомоги, форми та порядок ведення яких затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 05.06.2019 № 1269 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги», що ускладнює вчасне діагностування та подальшу якість надання необхідної допомоги підопічним у разі виникнення невідкладних станів.

24. Амбулаторний прийом та огляд підопічних не реєструється належним чином, відсутній «Журнал реєстрації амбулаторних пацієнтів», що суперечить вимогам наказу Міністерства охорони здоров'я України від 14.02.2012 № 110 «Про затвердження форм первинної облікової документації та Інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування».

25. Значна кількість підопічних ПНІ, як свідчать листки лікарських призначень, впродовж тривалого часу приймають азапін у складі якого діючою речовиною є клозапін (12 осіб). Усупереч наказу Міністерства охорони здоров'я України від 08.08.1995 № 147 «Про гематологічний контроль при лікуванні лепонексом (клозапіном)» (далі – наказ) повторні та подальші динамічні аналізи крові не проводились, моніторингу зміни показників крові не визначалось. Слід зазначити, що відповідно до пункту 3 та 4 вищевказаного наказу пацієнтам у процесі терапії лікарськими засобами з діючою речовиною клозапін має бути гарантовано регулярне гематологічне обстеження, і вони повинні бути проінструктовані щодо необхідності негайного звернення до лікуючого лікаря при розвитку будь-якої інфекції чи лихоманки.

26. Через відсутність спеціального автотранспорту в інтернаті існує проблема щодо транспортування ліжкових хворих та маломобільних підопічних у разі невідкладних станів до закладів охорони здоров'я.

27. Зі слів персоналу співпраця між закладами охорони здоров'я та інтернатом не налагоджена, а саме є складнощі у госпіталізації підопічних у стані загострення психічного розладу до закладу з надання психіатричної допомоги для надання належної медичної допомоги. Зазначене може призводити до випадків загрози життю та здоров'ю як самих підопічних, так і персоналу ПНІ.

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних осіб (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

28. Не всі приміщення інтернату у повній мірі пристосовані до потреб осіб з інвалідністю та підопічних, які належать до маломобільних груп населення, що не відповідає вимогам ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», а саме:

в коридорах житлових корпусів відсутні горизонтальні поручні з обох боків для полегшення пересування малорухливим особам (фото 34);

санітарно-гігієнічні кімнати закладу не обладнано поручнями або іншими пристосуваннями (фото 35);

відсутні кнопки виклику персоналу, що спричиняє незручності у разі коли ліжковий хворий потребує допомоги персоналу;

верхні і нижні сходи не промарковані та не контрастують у відношенні до інших сходинок сходового маршу і до горизонтальних площадок сходового маршу (фото 36);

пандус на шляху руху до житлового корпусу не обладнано поручнями з обох боків (фото 37).

За час написання звіту порушення щодо маркування сходинок усунуто.

Порушення права володіти, користуватися та розпоряджатися своєю власністю (стаття 41 Конституції України).

29. Групою НПМ встановлено, що кошти недієдатних підопічних, опікуном яких є заклад, не використовуються протягом тривалого часу через перебування відповідальної особи у відпустці. Зазначене порушує Порядок використання сум пенсій (щомісячного довічного грошового утримання) та/або державних соціальних допомог, нарахованих відповідно до законодавства дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, недієдатним особам та особам, цивільна дієдатність яких обмежена, які є вихованцями/підопічними дитячих будинків-інтернатів, психоневрологічних інтернатів, затверджений наказом Міністерства соціальної політики України від 17.08.2018 № 1173.

Порушення права на вільний розвиток своєї особистості (стаття 23 Конституції України).

30. Статтею 23 Конституції України передбачено, що кожна людина має право на вільний розвиток своєї особистості, якщо при цьому не порушуються права і свободи інших людей, та має обов'язки перед суспільством, у якому забезпечується вільний і всебічний розвиток її особистості.

Проте у супереч пункту 7 Типового положення підопічним не забезпечується денна зайнятість (заняття творчістю, дозвілля, навчання тощо) з урахуванням їх стану здоров'я та бажання.

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 59 Конституції України).

31. Відповідно до статті 14 Закону України «Про безоплатну правничу допомогу» переважна більшість підопічних місць несвободи з тих чи інших причин належить до переліку суб'єктів права на безоплатну вторинну правничу допомогу, гарантовану державою, яка полягає у наданні правничих послуг, спрямованих на забезпечення реалізації прав і свобод людини і громадянина, захисту цих прав і свобод, їх відновлення у разі порушення, що полягають у наданні правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань; складення заяв, скарг, процесуальних та інших документів правового характеру; здійснення представництва інтересів особи в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами; забезпечення захисту особи від обвинувачення; надання особі допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної правничої допомоги та медіації.

Під час проведення конфіденційних бесід з підопічними закладу, деякі з них висловлювали скарги на відсутність правничої допомоги, що стосується питань: переведення до інших закладів, управління майном, отримання державної соціальної допомоги.

Це все є результатом відсутності налагодженої співпраці інтернату з місцевим центром з надання безоплатної вторинної правничої допомоги, що у свою чергу призводить до порушення прав підопічних на доступ до професійної правничої допомоги.

Відсутність юридичної підтримки ускладнює отримання підопічними необхідної інформації та консультацій, що, в свою чергу, негативно впливає на вирішення їх правових питань та обмежує можливості для захисту їхніх прав і свобод.

Інші порушення.

32. Групою НПМ під час відвідування встановлено, що троє підопічних в денний час перебували у складському приміщенні ПНІ. Зі слів підопічних, вони за власним бажанням щоденно виконують різного типу роботи на безоплатній основі.

Групою НПМ надано роз'яснення адміністрації закладу, що підопічні (крім недієздатних осіб та осіб, цивільна дієздатність яких обмежена) за рішенням директора інтернату можуть за їхньою згодою залучатися до виконання тимчасових робіт, які не пов'язані з обслуговуванням підопічних, на умовах цивільно-правового договору, якщо робота не протипоказана за станом їхнього здоров'я, з оплатою відповідно до акту виконаних робіт.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Запорізькій обласній військовій адміністрації, Запорізькій обласній раді:

вжити заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності;

забезпечити контроль за додержанням прав підопічних;

забезпечити заклад спеціальним автотранспортом для транспортування ліжкових хворих та підопічних, що відносяться до маломобільних груп населення, у разі невідкладних станів до закладів охорони здоров'я;

забезпечити належну взаємодію інтернатних закладів соціальної сфери та закладів охорони здоров'я задля належного медичного обслуговування осіб, які перебувають у таких закладах.

2. Комунальній установі «Веселівський психоневрологічний інтернат» Запорізької обласної ради забезпечити:

дотримання безпекових заходів під час оголошення сигналу «Повітряна тривога»;

дотримання Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417, а саме: замінити нерозпашні ґрати на вікнах на ґрати, які можуть розкриватися, розсуватися, зніматися або демонтувати їх;

зберігання побутової хімії в недоступному для підопічних місці;

дотримання норм житлової площі на одну особу;

облаштування житлових кімнат інтернату відповідно до Мінімальних норм;

можливість підопічним користуватись столовими приборами;

унормування графіку приймання їжі підопічними за дві години до сну;

контроль за працівниками харчоблоку в частині приготування дієтичного харчування для підопічних, які його потребують;

дотримання санітарно-гігієнічних вимог в туалетних кімнатах;

ліжкових хворих підопічних функціональними ліжками;

підопічних новим взуттям;

проведення дезінсекційних заходів у закладі;

встановлення сіток проти комах на вікнах житлових корпусів;

дотримання права на приватність під час санітарно-гігієнічних процедур, зокрема: тонування вікна у душовій кімнаті, встановлення шторок у душовій кімнаті та лазне-пральному комплексі, встановлення дверцят у туалетних кімнатах;

персоналізацію одягу, взуття, постільної білизни та іншого м'якого інвентарю;

ведення медичної документації відповідно до вимог чинного законодавства;

проведення гематологічних обстежень підопічних, які приймають лікарський засіб Clozapine або його аналоги;

дотримання вимог ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»;

дотримання Порядку використання сум пенсій (щомісячного довічного грошового утримання) та/або державних соціальних допомог, нарахованих відповідно до законодавства дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, недієздатним особам та особам, цивільна дієздатність яких обмежена, які є вихованцями/підопічними дитячих будинків-інтернатів, психоневрологічних інтернатів, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 17.08.2018 № 1173;

ведення дозвілля та денної зайнятості підопічних;

співпрацю з центрами безоплатної правничої допомоги;

розгляд питання щодо можливості працевлаштування підопічних.

Додатки: фотоматеріали на 10 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

**Головний спеціаліст відділу реалізації
національного превентивного
механізму в закладах соціального
забезпечення та освіти Департаменту з
питань реалізації національного
превентивного механізму
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав
людини**

Антон КРУЦЮК

Фотоматеріали

фото 1

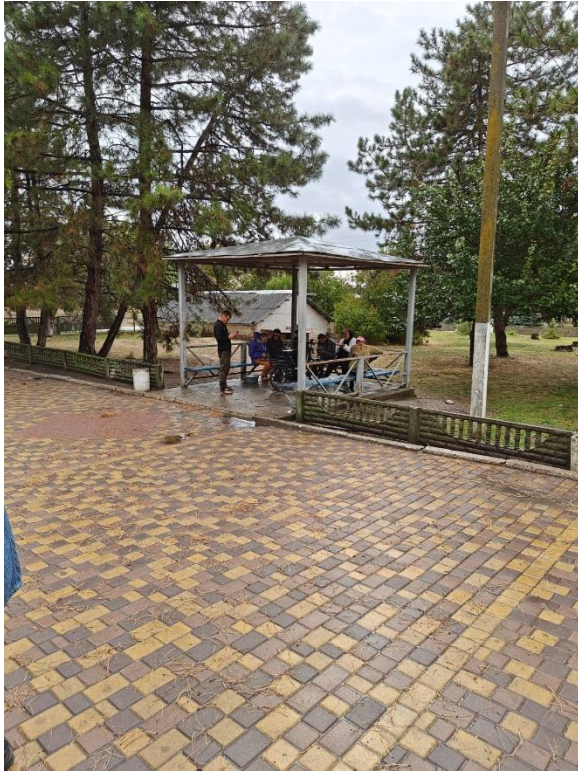

фото 2

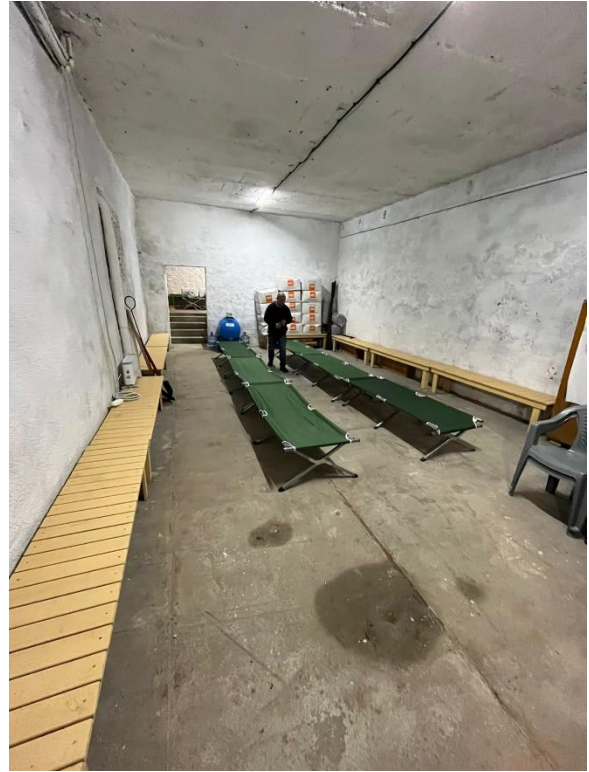

фото 3

фото 4

18

фото 5

фото 6

фото 7

фото 8

фото 9

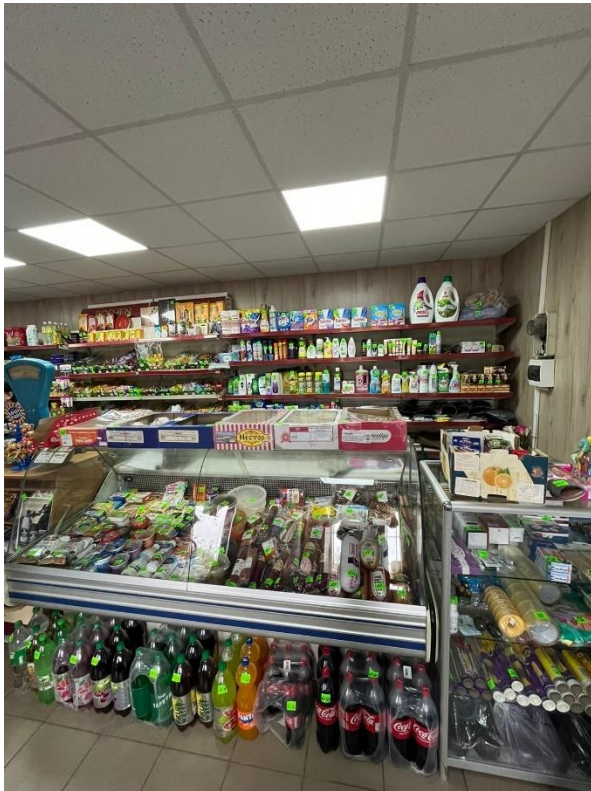

фото 10

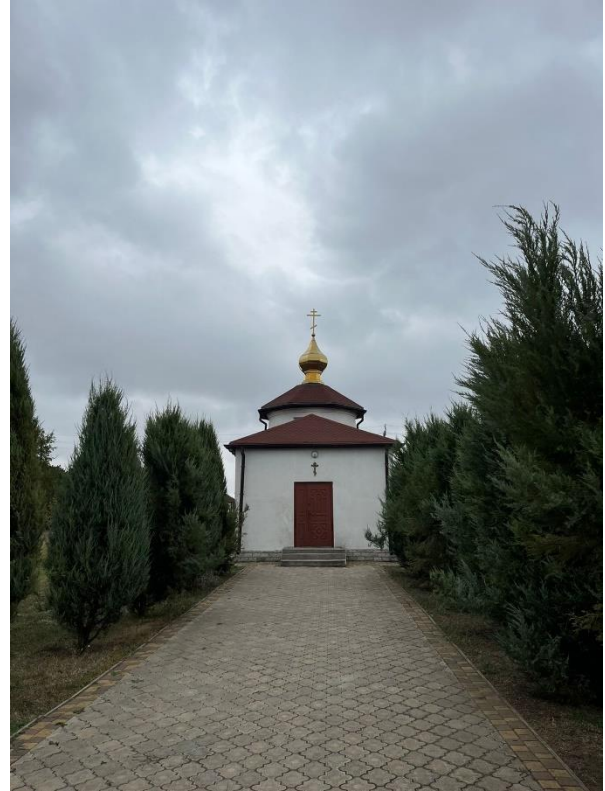

фото 11

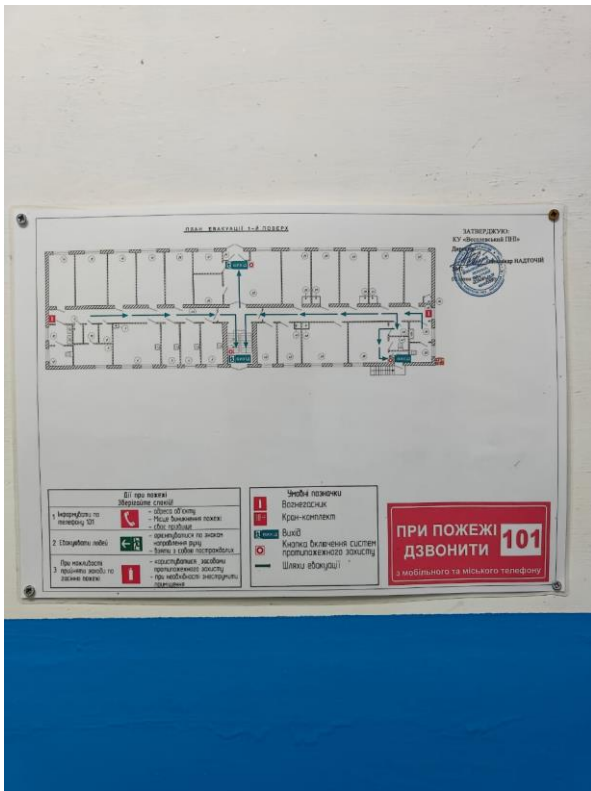

фото 12

фото 13

фото 14

фото 15

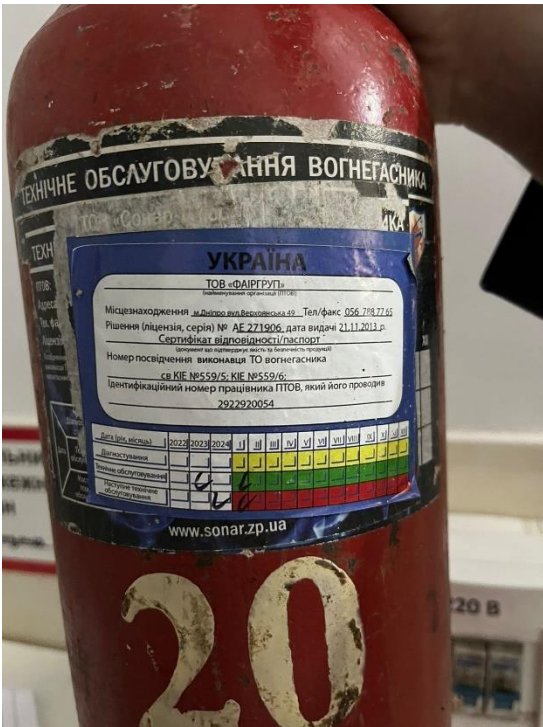

фото 16

фото 17

фото 18

фото 19

фото 20

фото 21

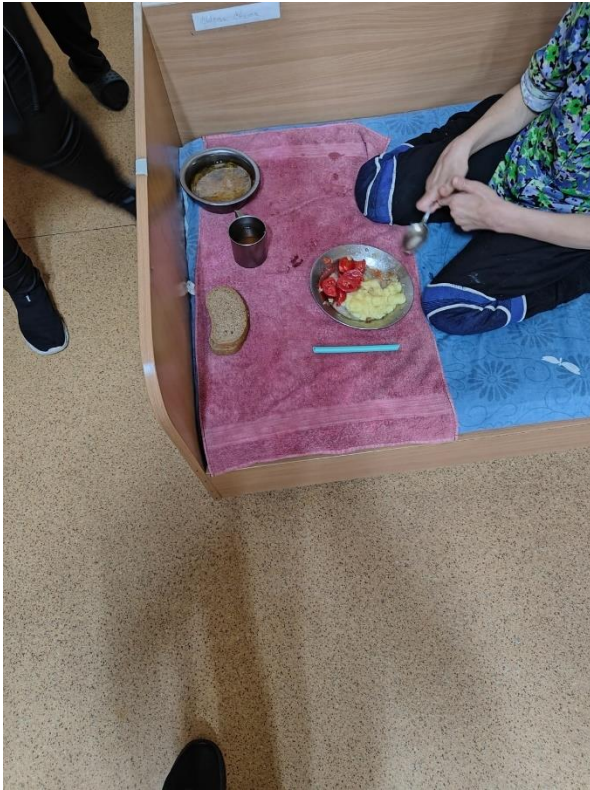

фото 22

фото 23

фото 24

Затверджено:
Заступник директора КУ "Спеціальний ПНТ" ЗОР
[Signature] О.А. Крижун

ГРАФІК
ХАРЧУВАННЯ ПІДОПЧИНИХ

ВІДДІЛЕННЯ №	МІЖ	ГОДИНИ	ГОДИНИ
ВІДДІЛЕННЯ № 3	СНІДАНОК	з 8,00 до 8,30	
	ОБІД	з 12,00 до 12,30	
	ПІДВЕЧІРОК	з 16,00 до 16,30	
	ВЕЧЕРЯ	з 18,00 до 18,30	
ВІДДІЛЕННЯ № 2	СНІДАНОК	з 8,30 до 9,00	
	ОБІД	з 12,30 до 13,00	
	ПІДВЕЧІРОК	з 16,30 до 17,00	
	ВЕЧЕРЯ	з 18,30 до 19,00	
ВІДДІЛЕННЯ № 1 та № 5	СНІДАНОК	з 9,00 до 9,30	
	ОБІД	з 13,00 до 13,30	
	ПІДВЕЧІРОК	з 17,00 до 17,30	
	ВЕЧЕРЯ	з 19,00 до 20,00	
ВІДДІЛЕННЯ № 4	СНІДАНОК	з 8,00 до 9,00	
	ОБІД	з 12,00 до 13,00	
	ПІДВЕЧІРОК	з 16,00 до 17,00	
	ВЕЧЕРЯ	з 19,00 до 20,00	

Лікар: *[Signature]* Віпер Л.О.
 Дієтестра: *[Signature]* Слютен С.В.
 Шеф-кухар: *[Signature]* Панькіна М.І.

23

φωτο 25

φωτο 26

φωτο 28

φωτο 27

φωτο 29

φωτο 30

φωτο 31

φωτο 32

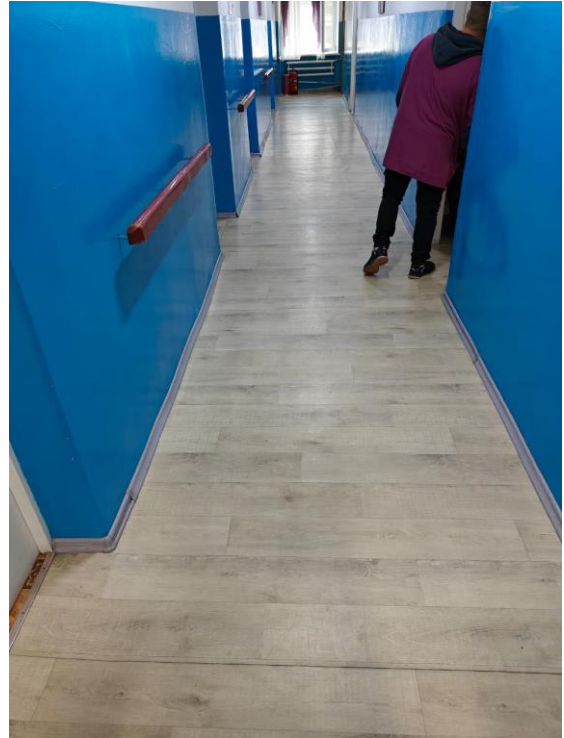

25

φωτο 33

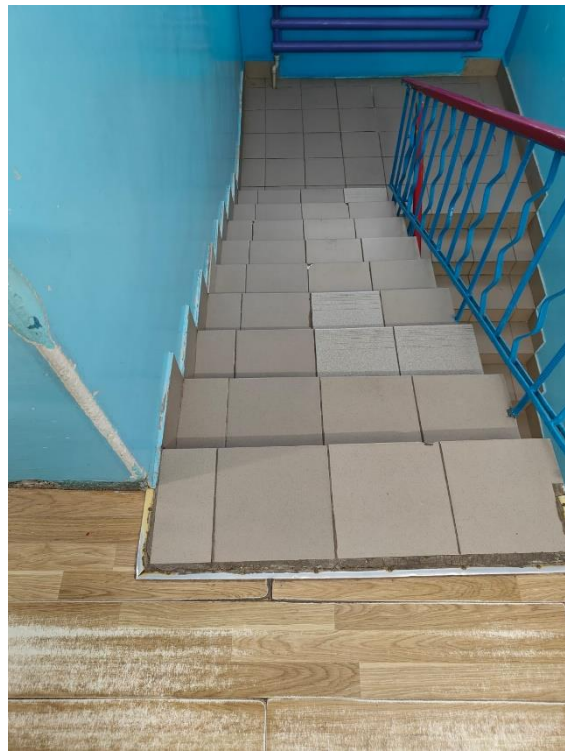
φωτο 34

φωτο 35

φωτο 36

φωτο 37

